

Finanční kontrola

Mgr. Jana Kranecová, Ph.D.

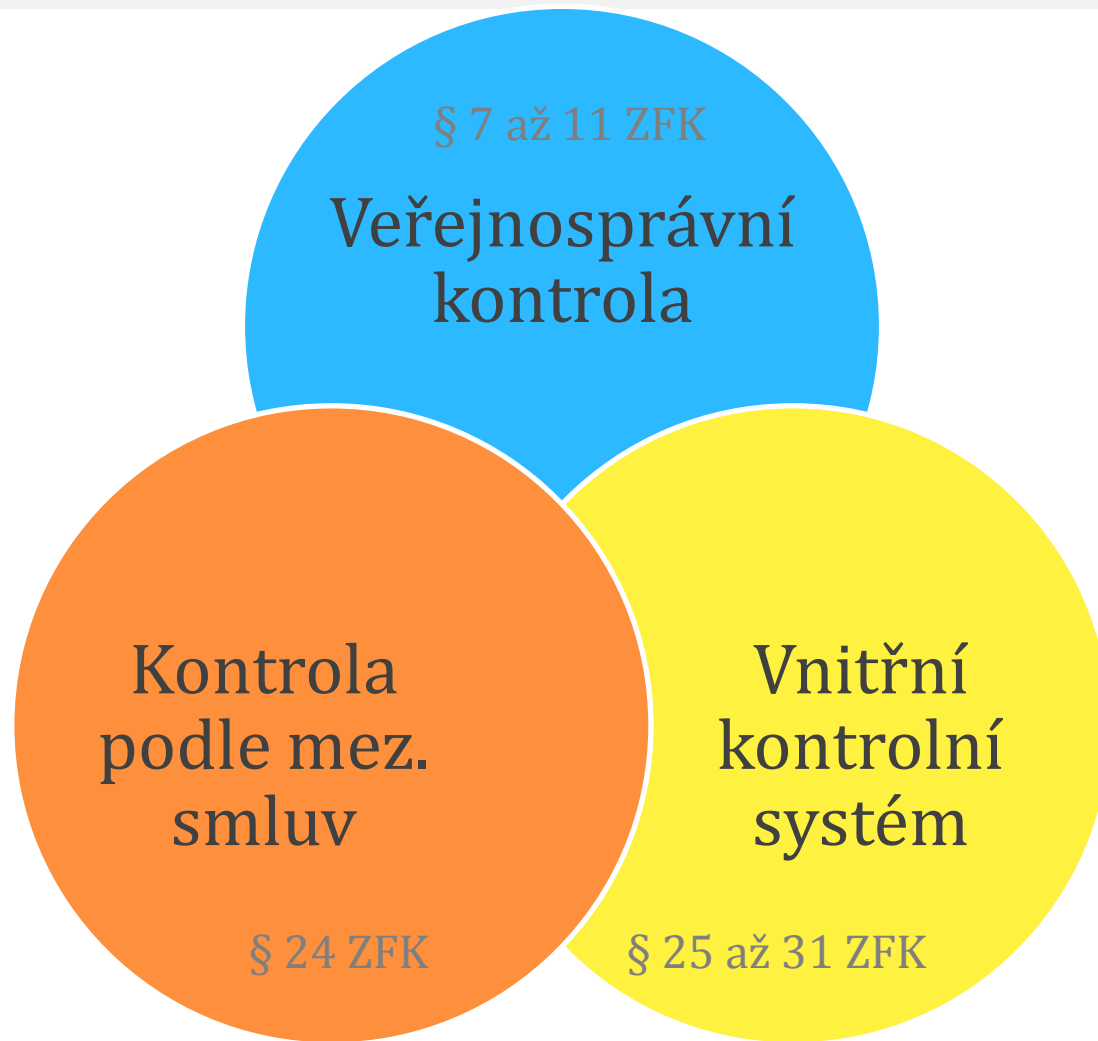

Ministerstvo financí
České republiky

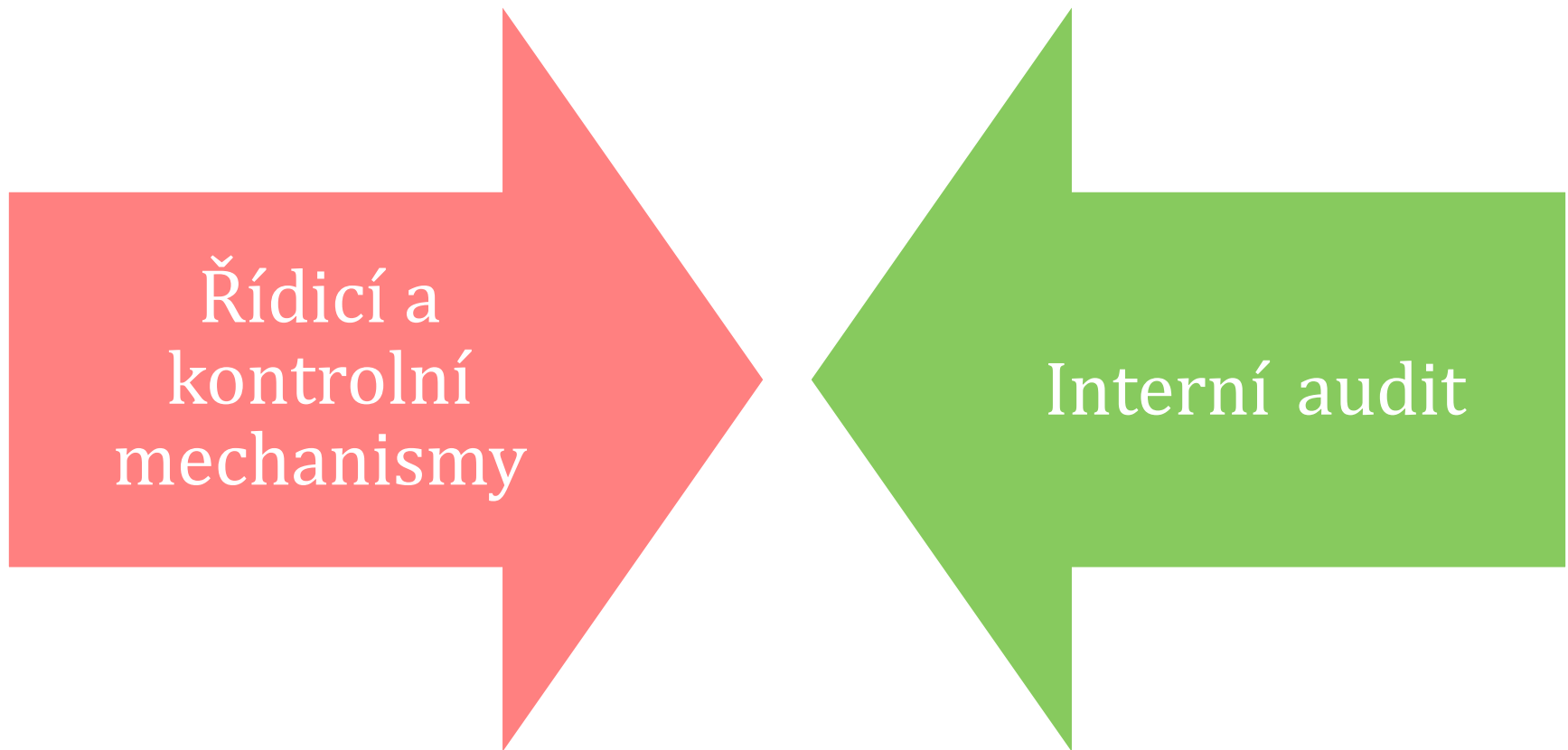
Právní úprava

- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
- vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
- zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)

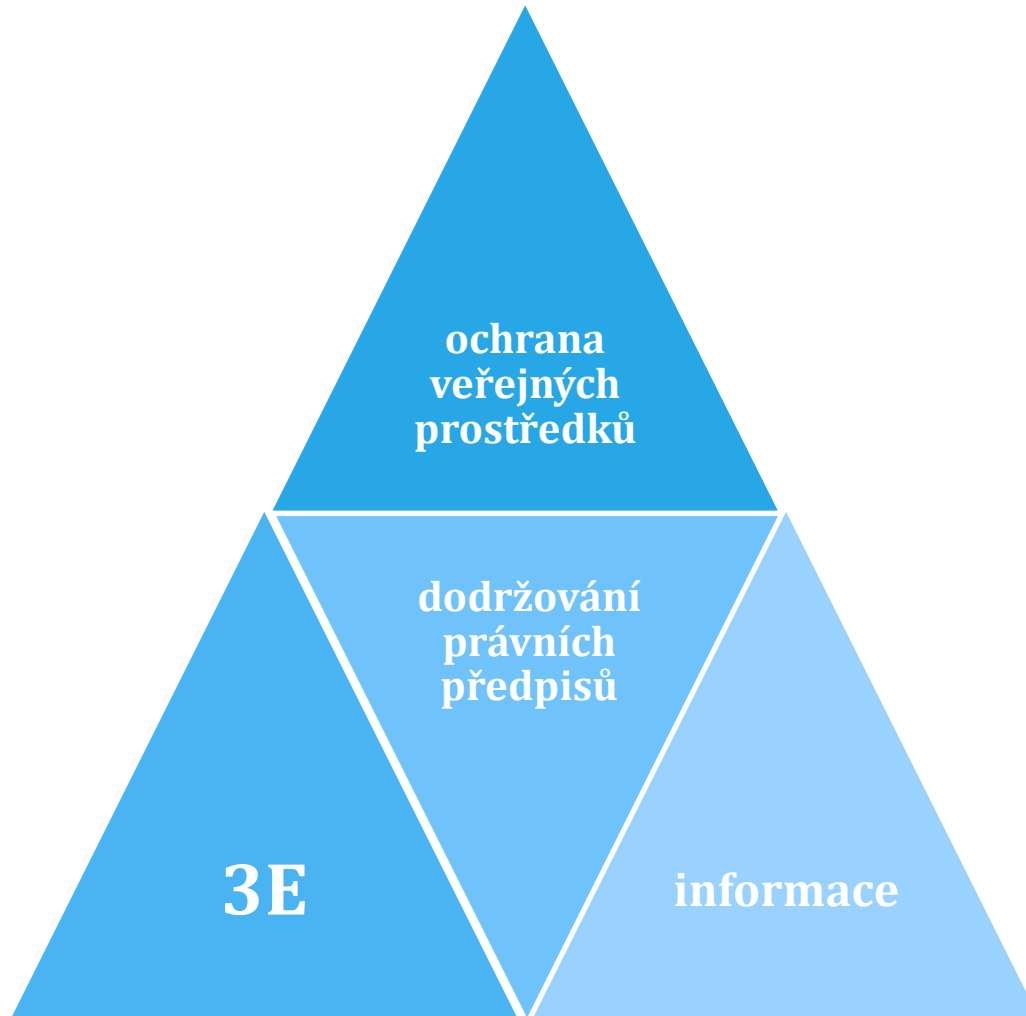
Struktura a systém finanční kontroly

Vnitřní kontrolní systém

Základní principy výkonu finanční kontroly

Účelné
Effective

Odpovídají dosažené **výsledky** stanovené a prokázané **potřebě**?

Hospodárné
Economic

Jsou zdroje dány k dispozici **ve správnou dobu**, **v dostatečném množství**, **v přiměřené kvalitě** a za **co nejvýhodnější cenu**?

Efektivní
Efficient

Je dosažen **co nejlepší vztah** mezi vynaloženými **prostředky** a **dosaženými výsledky**? („účinnost“)

Cíl: Chránit veřejné prostředky a zajistit, aby s nimi bylo nakládáno účelně, hospodárně a efektivně.

Obecní úřad si stanoví za cíl zlepšení občanské vybavenosti obce stavbou nové školy pro 250 žáků, která má být slavnostně otevřena u příležitosti nového školního roku. Za tímto účelem realizuje veřejnou zakázku na stavbu nové školy. Na základě veřejné zakázky uzavře smlouvu s dodavatelem stavby. Stavba je realizována podle stanoveného harmonogramu. Před dokončením se však na pozemku projeví dodatečné komplikace, kvůli kterým je potřeba posunout termín pro převzetí stavby nebo schválit dodavateli vícepráce. Protože termín otevření školy nelze posunout, navýší obec rozpočet stavby o 15 % a práce jsou dokončeny v čas. 1. září do školy nastoupí 250 žáků.

- **Byl zvolený postup účelný?**
- **Byl zvolený postup hospodárný?**
- **Byl zvolený postup účinný?**

- Organizace se rozhoduje, jestli za 2 roky přesune své sídlo z budovy v soukromém vlastnictví, kde je v pronájmu, do zcela nové budovy, kterou si může nově koupit. Nová budova by stála 100 mil. Kč, životnost 50 let. Pokud by prodloužila svoji nájemní smlouvu ve stávajících prostorách, bude platit 4 mil. Kč ročně.

- Město, který protéká široká řeka, se rozhoduje, jakým způsobem zajistí nové propojení obou břehů, aby zajistilo přístup občanů z obou břehů k veřejným službám, zaměstnání, parkům, volnočasovým aktivitám, atd. Město zvažuje 3 varianty:
 - a) dlouhodobý kontrakt s firmou, která zajistí službu přívozu – loď s převozníkem na 10 let,
 - b) nákup nové vlastní lodi obsluhované vyškoleným zaměstnancem města, životnost lodi 12 let,
 - c) stavbu nové lávky pro pěší a cyklisty s životností 50 let.

Ochrana veřejných prostředků

Ochrana hospodářské soutěže

Metodická podpora 3E

- Vzorový checklist pro kontrolu veřejných zakázek
- Metodika pro aplikaci principů 3E v praxi veřejného nakupování
- <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/smart-governance>
- <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/kontrola-verejnych-financi>

Princip – single audit

- **cílem je omezit duplicitní kontroly a administrativní zátěž**
- předpoklady stanovené návrhem zákona
 - koordinace plánování kontrol a auditů
 - sdílení výsledků kontrol
 - zaměření na kvalitu výstupů z kontrol (role MF)

Příčiny duplicit

- Několik kontrolních orgánů kontroluje toho samého příjemce a tu samou věc
- Podstata problémů nespočívá v tom, kdo vede řízení o porušení rozpočtové kázně (finanční úřad)
- Příčinou duplicitních kontrol jsou různé přístupy k výkonu kontrolní činnosti a nejednotné metodické vedení

Řešení

Opatření

koordinace
plánovaných kontrol

zvýšení kvality
výstupů kontrol

jednotný výklad
zákonů, jejichž
dodržování je
předmětem kontroly
(např. veřejné
zakázky)

sdílení výsledků

Nástroj

informační systém MF
(návrh zákona)

jednotná metodika
pravidla proškolení
kontrolorů

pracovní skupiny –
poskytovatelé, MF, AO,
PCO, finanční úřady,
ÚOHS

informační systém MF
(návrh zákona)

COSO

Kontrolní
prostředí

Řízení rizik

Kontrolní
činnosti

Informace a
komunikace

Monitoring

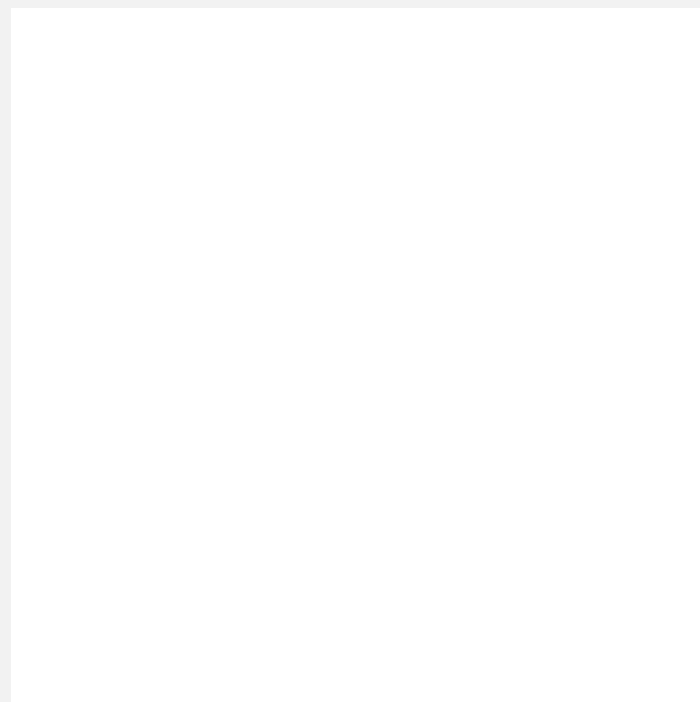
Organizační zajištění výkonu finanční kontroly I.

- vedoucí orgánu veřejné správy (§ 5)
 - odpovědnost za organizování, řízení a zajištění přiměřenosti a účinnosti finanční kontroly
 - ujištění, že
 - kontrola podává včasné a spolehlivé informace o hospodaření
 - kontrolu vykonávají zaměstnanci s kvalifikačními předpoklady, kteří jsou zároveň bezúhonní a u nichž nehrozí střet zájmů
 - Nežádoucí zásahy k ovlivnění zaměstnanců jsou vyloučeny

Organizační zajištění výkonu finanční kontroly

I.

- příkazce operace
 - = vedoucí tohoto orgánu nebo vedoucí zaměstnanci jim pověření k nakládání s veřejnými prostředky
- správce rozpočtu
 - = vedoucí zaměstnanec organizačního útvaru odpovědný za správu rozpočtu orgánu veřejné správy nebo jiný zaměstnanec pověřený k tomu vedoucím tohoto orgánu
- hlavní účetní
 - = vedoucí zaměstnanec organizačního útvaru odpovědný za vedení účetnictví orgánu veřejné správy nebo jiný zaměstnanec pověřený k tomu vedoucím tohoto orgánu

Řídicí kontrola

Povinnosti vyplývající ze ZFK

Příkazce operace

- **Před vznikem nároku na příjem**
 - soulad připravované operace se stanovenými úkoly a schválenými záměry a cíli orgánu veřejné správy,
 - správnost operace (legalita + 3E)
 - přijetí opatření k vyloučení nebo zmírnění provozních, finančních, právních a jiných rizik, která se při uskutečňování připravované operace mohou vyskytnout,
 - doložení připravované operace věcně správnými a úplnými podklady.
- **Po vzniku nároku na příjem**
 - správnost určení dlužníka, výše a splatnost vzniklého nároku

Povinnosti vyplývající ze ZFK

Příkazce operace

- **Před vznikem závazku**
 - nezbytnost připravované operace k zajištění stanovených úkolů a schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy,
 - správnost operace (legalita + 3E)
 - přijetí opatření k vyloučení nebo zmírnění provozních, finančních, právních a jiných rizik, která se při uskutečňování připravované operace mohou vyskytnout,
 - doložení připravované operace věcně správnými a úplnými podklady
- **Po vzniku závazku**
 - správnost určení věřitele, výše a splatnosti vzniklého závazku orgánu veřejné správy,
 - soulad výše závazku s individuálním příslibem nebo limitovaným příslibem.

Povinnosti vyplývající ze ZFK

Správce rozpočtu

- **Před vznikem závazku**
 - operace byla ověřena příkazcem operace v rozsahu jeho oprávnění k tomuto úkonu a zda jeho podpis na podkladu k připravované operaci souhlasí s podpisem uvedeným v podpisovém vzoru,
 - je v souladu se schválenými veřejnými výdaji, programy, projekty, uzavřenými smlouvami nebo jinými rozhodnutími o nakládání s veřejnými prostředky,
 - odpovídá pravidlům stanoveným zvláštními právními předpisy pro financování činnosti orgánu veřejné správy,
 - operace byla prověřena v souvislosti s rozpočtovými riziky, která se při jejím uskutečňování mohou vyskytnout, zejména v souvislosti s dopadem uskutečnění operace na zdroje financování činnosti orgánu veřejné správy použitelné v příslušném rozpočtovém období a s potřebou zajištění zdrojů pro financování činnosti tohoto orgánu v navazujícím rozpočtovém období, a zda byla stanovena opatření k vyloučení nebo zmírnění těchto rizik.

Limitovaný příslib

- k zajištění provozních potřeb vyplývajících z běžné, pravidelné činnosti orgánu veřejné správy, které je nutné zabezpečovat operativně
- věřitel a výše není předem známa

Povinnosti vyplývající ze ZFK

Hlavní účetní

- **Po vzniku nároku na příjem**
 - soulad podpisu příkazce operace v pokynu k plnění veřejných příjmů s podpisem uvedeným v podpisovém vzoru,
 - správnost určení dlužníka, výše a splatnosti vzniklého nároku orgánu veřejné správy s údaji ve vydaném pokynu k plnění veřejných příjmů,
 - jiné skutečnosti týkající se uskutečnění operace jako účetního případu podle zvláštních právních předpisů pro vedení účetnictví orgánu veřejné správy, souvisejících účetních rizik, které se při jejím uskutečňování mohou vyskytnout včetně přijetí případných opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění.

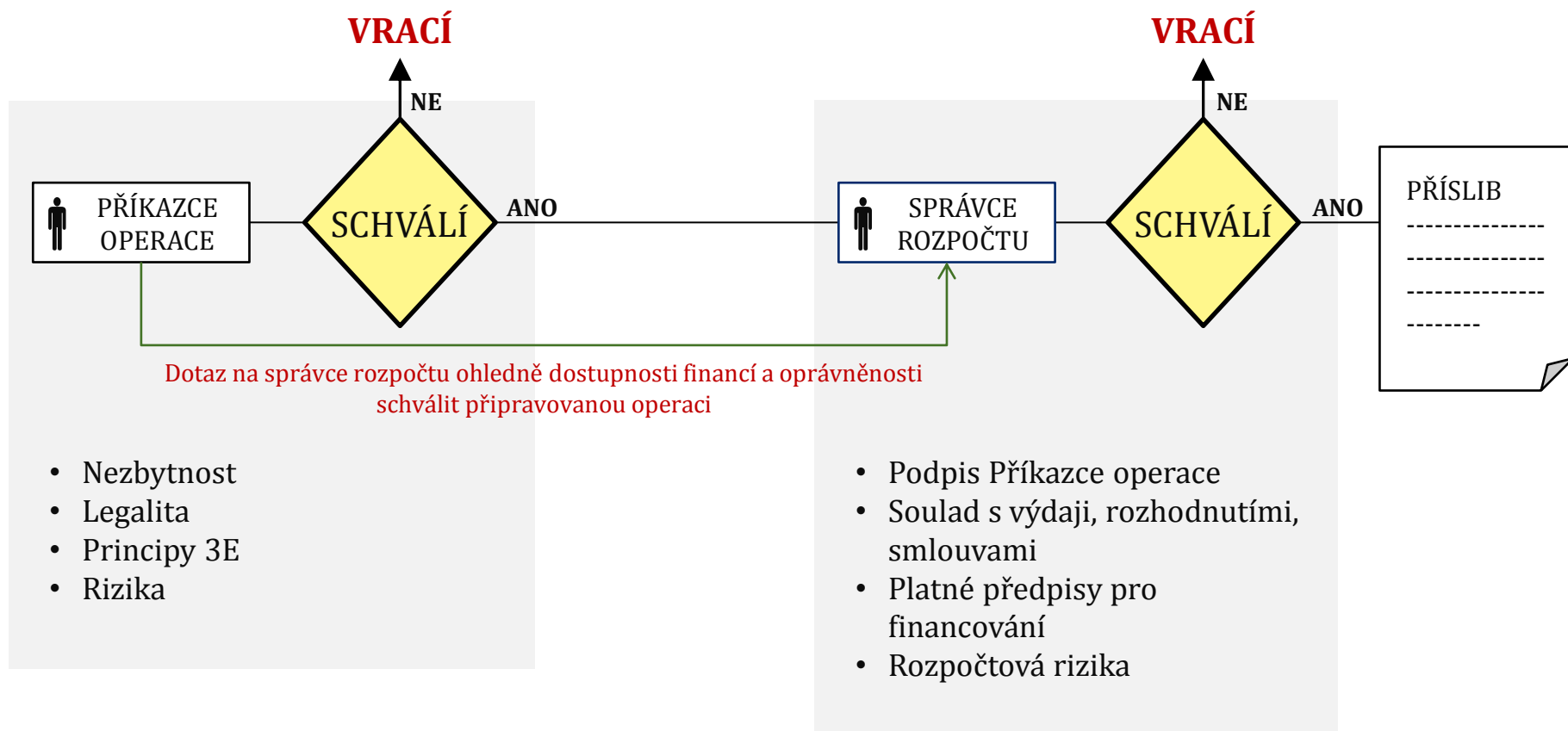
Povinnosti vyplývající ze ZFK

Hlavní účetní

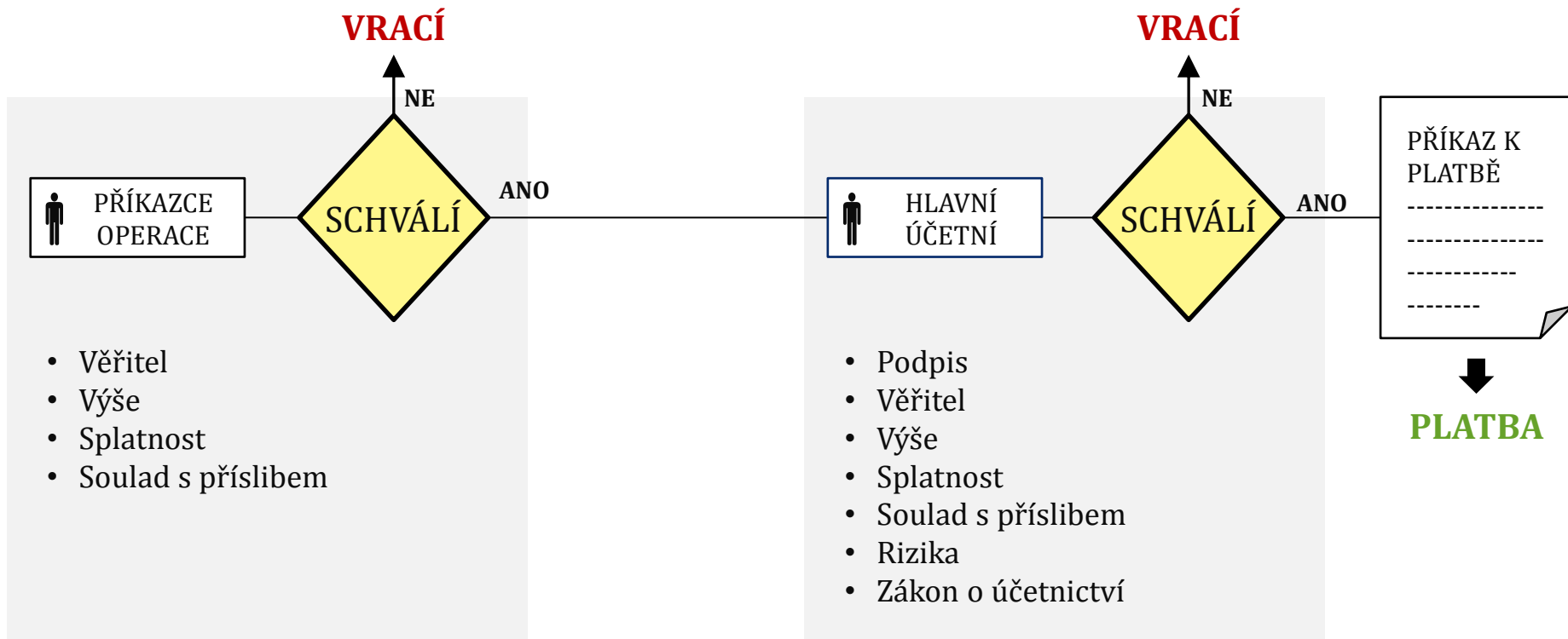
- **Po vzniku závazku**

- soulad podpisu příkazce operace v pokynu k zajištění platby s podpisem uvedeným v podpisovém vzoru,
- soulad údajů o věřiteli, výši a splatnosti vzniklého závazku orgánu veřejné správy s údaji ve vydaném pokynu k zajištění platby, kterou je tento orgán povinen zaplatit věřiteli,
- podle označení na pokynu, zda se jedná o operaci s individuálním příslibem nebo limitovaným příslibem,
- soulad pokynu příkazce operace k zajištění platby s limitovaným příslibem pro určené a stanovené období,
- jiné skutečnosti týkající se uskutečnění operace jako účetního případu podle zvláštních právních předpisů pro vedení účetnictví orgánu veřejné správy⁴), souvisejících účetních rizik, které se mohou vyskytnout zejména v souvislosti se zapojením cizích zdrojů, zálohami, hospodařením s fondy a přijetí případných opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění.

Před vznikem závazku – 320/2001 Sb.

Po vzniku závazku – 320/2001 Sb.

Revizní postupy řídicí kontroly

- následná (i průběžná) kontrola na vzorku
- úkony k prověřování, zkoumání a vyhodnocování všech údajů v zavedených evidencích a automatizovaných informačních systémech orgánu veřejné správy nebo příjemce veřejné finanční podpory, jehož činnost nebo splnění účelu a stanovených podmínek užití této podpory je kontrolována
- předmět = skutečnosti rozhodné pro hospodaření s veřejnými prostředky při zajišťování stanovených úkolů a schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy

Děkuji za pozornost!

jana.kranecova@mfcrcz

Ministerstvo financí
České republiky